

Markmið námsgreina í 4.bekk

Íslenska

Markmiðum í íslenskunámi er skipt í efnisflokkana: talað mál, hlustun og áhorf, lestur og bókmenntir, ritun og málfræði.

Talað mál, hlustun og áhorf

Að nemandi geti:

- Beitt skýrum og áheyrilegum framburði.
- Tjáð sig með aðstoð leikrænnar tjáningar frammi fyrir hópi og staðið fyrir máli sínu.
- Sagt frá eftirminnilegum atburði og lýst ákveðnu fyrirbæri, endursagt efni sem hlustað hefur verið á og lesið.
- Hlustað og horft með athygli á upplestur, leikið efni, ljóð og söngva og greint frá upplifun sinni.
- Nýtt sér og endursagt efni á rafrænu formi.
- Átt góð samskipti, hlustað og sýnt kurteisi.

Lestur og bókmenntir

Að nemandi geti:

- Lesið a.m.k. 210 atkvæði á mínútu að vori
- Beitt aðferðum við umskráningu hljóða og stafa þannig að lestur verði lipur og skýr.
- Nýtt góðan orðaforða við að skilja texta og ráðið í merkingu orðs út frá samhengi.
- Tengt þekkingu sína og reynslu við lesefni í því skyni að ná merkingu þess.
- Valið sér lesefni eftir áhuga og þörf og lesið sögur, ljóð og fræðandi efni, sem hæfir lestrargetu, sér til ánægju og skilnings.
- Lesið ævintýri, sögur og ljóð ætluð börnum.
- Beitt hugtökum eins og persónu, söguþræði, umhverfi og boðskap.
- Aflað sér upplýsinga úr ýmsum tiltækum gagnabrunnum, svo sem bókum og á rafrænu formi.
- Lesið úr táknmyndum og myndrænu efni, svo sem einföldum skýringarmyndum, kortum og myndritum.
- Valið bók eða annað lesefni og lesið sér til ánægju.

Ritun

Að nemandi geti:

- Dregið rétt til stafs og skrifað skýrt og læsilega.
- Nýtt í ritun þekkingu á grunnþáttum í byggingu texta, svo sem upphafi, meginmáli og niðurlagi.
- Samið texta frá eigin brjósti, svo sem sögu, frá sögn, ljóð eða skilaboð.
- Beitt einföldum stafsetningarreglum og notað tiltæk hjálpargögn við hæfi.
- Nýtt sér fyrirmyndir í ritun, svo sem af lestri bóka, blaða eða rafræns efnis.
- Skrifað texta á tölvu og beitt einföldustu aðgerðum í ritvinnslu.
- Skrifað og leyft öðrum að njóta þess með upplestri höfundar eða lestri lesanda.

Málfræði

Að nemandi geti:

- Beitt töluðu máli og rituðu af nokkru öryggi og ráði yfir orðaforða og málskilningi sem hæfir þroska.
- Þekkt og fundið helstu einingar málsins, svo sem bókstafi, hljóð, orð, samsett orð og málsgrein.
- Raðað í stafrófsröð og gert grein fyrir notagildi þess við leit og skipulag.
- Gert sér grein fyrir mismunandi hlutverki nafnorða, lýsingarorða og sagnorða.
- Leikið sér með ýmis einkenni tungumálsins, svo sem margræðni orða og fundið kyn og tölu.
- Búið til málsgreinar og ráðið við að greina málsgreinar í eigin texta.
- Greint mun á samnöfnum og sérnöfnum og m.a. bent á þau í eigin texta.
- Leikið sér með orð og merkingu, svo sem með því að ríma, og fara í orðaleiki.
- Gert sér grein fyrir markmiði þess að læra íslenska málfræði.

Erlend tungumál

Námsmarkmið í erlendum tungumálum skiptast í: hlustun, lesskilning, samskipti, frásögn, ritun, menningarläsi og námshæfni.

Enska

Hlustun

Við lok 1. stigs getur nemandi:

- Skilið einfalt mál er varðar hann sjálfan og hans nánasta umhverfi þegar talað er skýrt.
- Skilið það mál sem notað er í kennslustofunni og brugðist er við með orðum eða athöfnum.
- Fylgt meginþræði í einföldum frásögnum um kunnuglegt efni með stuðningi, t.d. af myndum, hlutum eða líkamsmáli og notað sér upplýsingarnar í eigin verkefni.
- Fylgst með einföldu efni í myndmiðlum og úr heimi dægurmenningar sem er kunnuglegt út heimi barna og unglunga og greint frá því helsta.

Lesskilningur

Við lok 1. stigs getur nemandi:

- Lesið og skilið stutta texta með grunnorðaforða daglegs lífs um efni sem tengist þekktum aðstæðum og áhugamálum.
- Skilið megininntak í stuttum einföldum frásögnum dagblaða, tímarita og netmiðla með stuðningi, t.d. af myndum.
- Fundið afmarkaðar upplýsingar í einföldum texta og nýtt sér í verkefnavinnu.
- Lesið sér til gagns og gamans, stuttar, einfaldar bækur og fræðsluefni fyrir börn og unglunga og rætt efni þeirra með stuðningi kennara eða skólasytkina.

Samskipti

Við lok 1. stigs getur nemandi:

- Haldið uppi einföldum samræðum með stuðningi frá viðmælanda með eðlilegum Framburði og áherslum á lykilorðaforða og kann að beita algengustu kurteisisvenjum.

- Spurt og svarað á einfaldan hátt um það sem stendur honum næst.
- Skipst á upplýsingum og skoðunum við skólasystkini og kennara um efni tengt náminu.
- Tekið þátt í samskiptaleikjum og unnið samtalsæfingar.

Frásögn

Við lok 1. stigs getur nemandi:

- Í einföldu máli sagt frá og notað lykilorðaförða sem unnið hefur verið með í viðfangsefnum námsins og beitt eðlilegum framburði og áherslum.
- Sagt frá eða lýst sjálfum sér, vinum, fjölskyldu, áhugamálum og nánasta umhverfi á einfaldan hátt.
- Endursagt og lýst atburðum eða reynslu á einfaldan hátt með stuðningi hluta, mynda, tónlistar o.s.frv.
- Flutt atriði, sagt stutta sögu eða lesið upp eigin texta sem hann hefur haft tækifæri til að æfa.

Ritun:

Við lok 1.stigs getur nemandi:

- Skrifað stuttan samfelldan texta um efni sem tengist honum persónulega, tengt saman einfaldar setningar, stafsett flest algengustu orðin og notað algengustu greinarmerki, eins og punkta og spurningarmerki.
- Samið stuttan texta frá eigin brjósti með stuðningi mynda, hluta, tónlistar o.s.frv.

Námshæfni:

Við lok 1.stigs getur nemandi:

- Sett sér einföld markmið og lagt mat á námsframvindu með stuðningi frá kennara ef með þarf.
- Beitt einföldum námsaðferðum til að auðvelda námið. T.d. nýtt sér titil á texta eða myndir sem fylgja til að auðvelda skilning á inntaki.
- Beitt sjálfsmati sem tengist viðfangsefnum námsins með stuðningi kennara eftir því sem þörf krefur.
- Tengt ný viðfangsefni eigin reynslu og þekkingu.
- Tekið þátt í hóp- og tvenndarvinnu hlustað á og tekið tillit til þess sem aðrir hafa að segja.
- Nýtt sér hjálpartæki, s.s. einfaldar orðabækur, veforðasöfn, leiðréttingarforrit og leitarvélur.

Menningarläsi:

Við lok 1.stigs getur nemandi:

- Sýnt fram á að hann kann skil á ýmsum þáttum sem snúa að daglegu lífi, s.s. fjölskyldu, skóla, frítíma og hátíðum og áttað sig á hvað er líkt eða ólíkt því sem tíðkast í hans eigin menningu.
- Sýnt fram á að hann þekkir nokkuð til ytri umgjarðar menningarsvæðisins, s.s. landfræðilegrar legu, staðhátta og þekktra staða.
- Sýnt fram á að hann þekkir til þátta sem einkenna barna- og unglingamenningu viðkomandi málsvæðis, s.s. söguhetja barnabóka, leikja, söngva og ævintýra.
- Sýnt fram á að hann áttar sig á að mörg algeng orði í erlenda tungumálinu eru lík og skyld öðrum sem hann þekkir.

Dans

Að nemandi:

- Verði meðvitaður um stöðu og þyngdarstöðu líkamans.
- Hreyfi sig frjálst og í takt við tónlist í samræmingu við eigin hreyfigetu.
- Dansi einföld spor í samkvæmisdans.
- Hlusti á tónlist með mismunandi tónfalli, hröð/hæg spor og skilgreini mismunandi dansstöðu.
- Taki þátt í skapandi dansferli með jafningum undir leiðsögn kennara.
- Viti hvenær og á hvaða slætti eigi að hefja dansa.
- Tengji saman dans og tónlist og virði samskipta reglur.
- Taki tillit til jafningja í samstarfi.
- Hlusti á hugmyndir annarra og leggi fram eigin.
- Ræði um hreyfingu í dansi út frá persónulegri reynslu.

Heimilisfræði

Markmið í heimilisfræði eru flokkuð í fjóra flokkar, þeir eru: matur og lífshættir, matur og vinnubrögð, matur og umhverfi og matur og menning.

Matur og lífshættir

Að nemandi:

- Geti tjáð sig á einfaldan hátt um heilbrigða lífshætti.
- Geti farið eftir einföldum leiðbeiningum um hreinlæti og þrif.

Matur og vinnubrögð

Að nemandi:

- Geti með aðstoð matreitt einfalda rétti eftir uppskriftum.
- Kunni að nota eldhúsáhöld og tæki eins og við á og geri sér grein fyrir slyshættum á heimilum.

Matur og umhverfi

Að nemandi:

- Auki þekkingu sína um sjálfbærni og læri að setja viðfangsefnin í samhengi við hana (umgengni, endurnýting, sparnaður).
- Skilji einfaldar umbúðamerkingar.

Matur og menning

Að nemandi:

- Geti tjáð sig á einfaldan hátt um jákvæð samskipti við borðhald, helstu hátíðir Íslendinga, siði sem þeim fylgja og þjóðlegan mat.

Textílmennt

Markmið í textílkennslu eru flokkuð í þrjá flokka, þeir eru: handverk, aðferðir og tækni; sköpun, hönnun og útfærslu; og menningu og umhverfi.

Að nemandi:

- Æfi saman hug og hönd og kynnist ólíkum eignum og áherslum.
- Þjálfist í að njóta sköpunar og læri einfaldar vinnuáferðir og vandvirkni.

Sköpun, hönnun og útfærsla

Að nemandi:

- Geti unnið eftir einföldum leiðbeiningum og skreytt textilvinnu á einfaldan hátt.

Menning og umhverfi

Að nemandi:

- Noti ný og endurunnin efni í textilvinnu.

Skólaíþróttir

Líkamsvitund, leikni og afkastageta:

Að nemandi:

- Geti gert æfingar sem reyna á þol í gegnum leiki.
- Geti gert hreyfingar sem reyna á stöðu- og hreyfijafnvægi.
- Geti tekið þátt í boltaleikjum sér til ánægju og yndisauka og eftt boltafærni.
- Geti sýnt einfaldar hreyfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu.
- Taki stöðluð próf (fjölþrepapróf).
- Geti kafað, velt sér af kvið á bak og öfugt og tekið þátt í leikjum í vatni. Synt sporðatök, bringusund, skólabaksund, baksund og skriðsund með/án hjálpartækja stuttar vegalengdir

Félagslegir þættir

Að nemandi:

- Geti unnið með þær tilfinningar sem fylgja því að vinna og tapa í leikjum
- Geti skilið skipulagshugtök í skólaíþróttum og farið eftir leikreglum
- Geti gert sér grein fyrir eigin líkamsvitund og einkastöðum líkamans.

Heilsa og efling þekkingar

Að nemandi:

- Geti skýrt mikilvægi hreinlætis í tengslum við íþróttir og sundiðkun.
- Geti útskýrt líkamlegan mun á kynjum.
- Geti notað einföld hugtök sem tengjast sundiðkun, íþróttum og líkamlegri áreynslu.
- Þekki helstu líkamsheiti, magn-, afstöðuhugataka og hreyfinga.
- Geti sett sér einföld þjálfunarmarkmið í íþróttum og heilsurækt og unnið eftir þeim.
- Geti sótt og unnið úr einföldum upplýsingum varðandi íþróttir.
- Geti gert einfaldar mælingar og talningar í leikjum.
- Geti tekið þátt í útivist og búið sig til útiveru með tilliti til veðráttu.
- Geti tekið þátt í gömlum íslenskum leikjum og æfingum.

Öryggis- og skipulagsreglur:

Að nemandi:

- Geti farið eftir öryggis-, skipulag- og umgengnisreglum sundstaða og íþróttahúsa og brugðist við óhöppum.
- Kynnist og tileinki sér helstu samskiptareglur.

Samfélagsgreinar

Markmiðum í samfélagsgreinum er skipt í efnisflokkana reynsluheimur, hugarheimur og félagsheimur.

Reynsluheimur:

Að nemandi:

- Geti sagt frá atburðum og persónum á völdum tímum sem tengjast Íslandi og nær samfélaginu.
- Geti bent á dæmi um áhrif tækni og framkvæmda á mannlíf og umhverfi.
- Geti bent á að dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningum.
- Geti bent á nokkrar mikilvægar stofnanir samfélagsins.
- Geti nefnt nokkur dæmi sem hafa áhrif á mannlífið í tímanna rás, t.d. umhverfi og skipulag samfélags.

Hugarheimur:

Að nemandi:

- Geti bent á fyrirmyndir sem hafa áhrif á hann.
- Geti geti gert sér grein fyrir hvar styrkur hans liggur.
- Geti sett sér markmið og gert áætlanir við úrlausn afmarkaðra verkefna.

Félagsheimur

Að nemandi:

- Geti tjáð þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti.
- Geti sett sig inn í málefni nærsamfélagsins.

Stærðfræði

Markmiðum í stærðfræði er skipt í efnisflokkana: að geta spurt og svarað með stærðfræði, að kunna að fara með tungumál og verkfræði stærðfræðinnar, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar, tölur og reikningur, algebra, rúmfræði og mælingar og tölfræði og líkindi.

Að geta spurt og svarað með stærðfræði

Að nemandi:

- Geti tekið þátt í umræðum um spurningar og svör sem eru einkennandi fyrir stærðfræði.
- Geti leyst stærðfræðiþrautir þar sem þeir nota áþreifanlega hluti og eigin skýringamyndir.
- Geti sett fram, meðhöndlað og túlkað einföld reiknilíkön, talnalínur, teikningar og myndrit sem tengjast umhverfi hans og daglegu lífi.
- Geti rökrætt af innsæi um stærðfræðiverkefni sem tengjast eigin reynsluheimi, rökstutt niðurstöður sínar, val á lausnaleiðum og fylgt röksemdafærslu annarra.

Að kunna að fara með tungumál og verkfræði stærðfræðinnar

Að nemandi:

- Geti notað myndmál, frásögn og texta jafnhliða táknmáli stærðfræðinnar og unnið með innbyrðis tengsl þeirra.
- Geti túlkað og notað einföld stærðfræðitákn, þar með talið tölur og aðgerðamerki og tengt þau við daglegt mál.
- Geti tekið þátt í samræðum um stærðfræðileg verkefni.

- Geti notað hentug verkfæri til rannsókna á stærðfræðilegum viðfangsefnum.

Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar

Að nemandi:

- Geti tekið þátt í að þróa fjölbreyttar lasunaleiðir með því að nota hlutbundin gögn og teikningar.
- Geti kannað og rannsakað með því að setja fram tilgátur og gera tilraunir með áþreifanlegum gögnum.
- Geti lesið og rætt um einfaldar upplýsingar þar sem stærðfræðihugtök eru notuð.
- Geti unnið í samvinnu við aðra að lausnum stærðfræðiverkefna.
- Geti undirbúið og flutt stuttar kynningar á eigin vinnu með stærðfræði.
- Geti notað stærðfræði til að finna lausnir á verkefnum sem takast þarf á við í daglegu lífi og geri sér grein fyrir verðgildi peninga.
- Beri skynbragð á hvaða möguleikar og takmörk stærðfræðinnar eru til að lýsa veruleikanum.

Tölur og reikningur

Að nemandi:

- Geti notað náttúrulegar tölur, raðað þeim og borið saman.
- Geti notað tugakerfisrithátt.
- Geti reiknað með náttúrulegum tölum á hlutbundinn og óhlutbundinn hátt.
- Geti tekið þátt í að þróa hentugar aðferðir sem byggja á eigin skilningi við að reikna samlagningar-, frádráttar-, margföldunar- og deilingardæmi.
- Geti leyst viðfangsefni sem eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni og skriflegum útreikningum.
- Geti gefið dæmi um og sýnt hvernig einföld brot og hlutföll eru notuð í daglegu lífi.

Algebra

Að nemandi:

- Geti kannað, búið til og tjáð sig um reglur í talnamynstrum og öðrum mynstrum á fjölbreyttan hátt og spáð fyrir um framhald mynsturs, t.d. með því að nota líkön og hluti.
- Geti notað táknmál stærðfræðinnar til að meta sanngildi og tjá vensl um jöfnuð og röð.
- Geti fundið lausnir á jöfnum með óformlegum aðferðum og rökstutt lausnir sínar, t.d. með því að nota áþreifanlega hluti.

Rúmfræði og mælingar

Að nemandi:

- Geti notað hugtök úr rúmfræði s.s. um form, stærðir og staðsetningu til að tala um hluti og fyrirbrigði í daglegu lífi og umhverfi sínu.
- Geti gert óformlegar rannsóknir á tví- og þrívíðum formum, teiknað skýringarmyndir af þeim og hlutum í umhverfi sínu.
- Geti unnið með mælikvarða og lögun.
- Geti mælt ólíka mælieiginleika s.s. lengd, flöt, rými, þyngd, hitastig og tíma með óstöðluðum og stöðluðum mælitækjum og notað viðeigandi mælikvarða.
- Geti rannsakað og gert tilraunir með rúmfræði á einfaldan hátt með því að nota hlutbundin gögn.
- Geti speglað og hliðrað flatarmyndum við rannsóknir á mynstrum sem þekja flötinn.

- Geti borið saman niðurstöður mismunandi mælinga og túlkað niðurstöður sínar.

Tölfræði og líkindi

Að nemandi:

- Geti safnað gögnum í umhverfi sínu og um eigið áhugasvið.
- Geti talið, flokkað og skráð, lesið úr niðurstöðum sínum og sett upp í einföld myndrit.
- Geti tekið þátt í umræðum um gagnasöfnun og myndrit bæði eigin og annarra.
- Geti tekið þátt í umræðum um tilviljanir og líkur s.s. hvað er líklegt að muni gerast og hvað er tilviljunum háð.
- Geti gert einfaldar tilraunir með líkur og borið skynbragð á áhrif þeirra í spilum.

Upplýsinga- og tæknimennt

Markmið í upplýsinga- og tæknimennt eru flokkuð í fimm flokka. Þeir eru: vinnulag og vinnubrögð, upplýsingaöflun og úrvinnsla, tækni og búnaður, sköpun og miðlun, siðferði og öryggismál.

Vinnulag og vinnubrögð

Að nemandi:

- Geti beitt undirstöðuatríðum í fingrasetningu.

Upplýsingaöflun og úrvinnsla

Að nemandi:

- Geti leitað upplýsinga og nýtt við verkefnavinnu.
- Geti unnið með heimildir.
- Geti nýtt hugbúnað/forrit við framsetningu á einföldum tölulegum gögnum.

Tækni og búnaður

Að nemandi:

- Geti notað hugbúnað/forrit við gerð ritunarverkefna og framsetningu tölulegra gagna.

Sköpun og miðlun

Að nemandi:

- Geti notað hugbúnað/forrit við miðlun þekkingar á einfaldan hátt.

Siðferði og öryggismál

Að nemandi:

- Læri að sýna ábyrgð í meðferð upplýsinga.